

Experteninterview: Michelle Warriner vertelt over het belang van sensibilisering bij vluchtelingen kinderen en hun ouders bij het begin van het nieuwe schooljaar.

De eerste schooldag kan een stressvol moment zijn, en dat is niet anders bij vluchtelingenkinderen en hun ouders. Uit ervaring blijkt dat deze ouders dikwijls niet weten wat er van hen verwacht wordt. Wat zijn de kledijvoorschriften? Moeten er boterhammen worden voorzien? Mogen we mee de klas in op die eerste dag?, ... Dit kan door de school geïnterpreteerd worden als desinteresse: een inschrijving verloopt vaak via een sociaal assistent(e), de rondleiding door de school wordt vaak onbegrepen als echte uitnodiging, een bezoek zonder tolk kan tot halve informatie leiden.

Een goede relatie tussen school en ouders is primordiaal voor het welbevinden van het kind. Dit is niet anders voor vluchtelingenouders. De klassieke manier van werken is hierbij vaak niet de beste: een briefje in de agenda heeft niet altijd het gewenste effect; kinderen die als tolk gebruikt worden kunnen dit soort berichten een andere interpretatie geven. Hier moet dus op een creatieve manier gewerkt worden en pro-actief zodat problemen kunnen worden voorkomen door een participatieve inzet van elke partij. Een tolk of cultureel bemiddelaar en het CLB kunnen hierin een belangrijke rol spelen.

Een belangrijk aandachtspunt bij vluchtelingenkinderen is de balans tussen werk en spel. Dikwijls komen de ouders naar België om voor hun kind een betere toekomst te voorzien. Dit kan zich uiten in een enorme druk om op school goed te presteren. Een overbelasting van het 'werk' gedeelte kan nefaste gevolgen hebben voor het kind. Zij voelen zich al anders (andere taal, andere cultuur, andere manier van naar school gaan, geen vrienden). De mogelijkheid om ook creatief of sportief bezig te zijn kan de integratie alleen maar ten goede komen. Gezien deze kinderen vaak door de nieuwe taal in een lagere klas bij jongere kinderen zitten, kan een culturele of sportieve activiteit met leeftijdsgenoten helpen de integratie en ontwikkeling van het kind te bevorderen.

Zoals elke ouder, wil ook de vluchtelingenouder zich kunnen herkennen in hun kind. Vluchtelingenouders hebben vaak angst voor de Westerse invloeden op hun kinderen, uit angst hun eigen cultureel erfgoed te verliezen, wat typerend is in de migratie. Ook dit bezorgt het kind extra druk. Cultuur zien als een dynamisch gegeven, en niet iets statisch, met erkenning voor de eigenheid en evenwaardigheid helpt. Het mooiste eindresultaat is de integratie van de twee culturele referentiekaders waarin kinderen afhankelijk van de situatie zich vrij kunnen bewegen. Goed om weten is dat dit integratieritme trager is bij de ouders dan bij de kinderen wat kan leiden tot conflicten, tenzij wij als ontvangende maatschappij (scholen, clb's, opvangcentra etc...) oog hebben voor de vele verliezen eigen aan migratie, de ouders de tijd geven om dit (rouw)proces met de nodige zorg, en in gesprek vorm te geven en te verwerken.

Een ander aandachtspunt dat ook met cultuur te maken heeft, is hoe ruzie maken. In sommige culturen gaat het er soms iets fysieker aan toe. Als het thema aan bod komt op de school, is een duiding naar hoe je op een aanvaardbare manier van mening kunt verschillen nuttig.

Je kan de vluchtelingenkinderen ook betrekken door hun 'anders' zijn in te zetten als een verrijking: ze kunnen uit eerste bron kennis over andere delen van de wereld en andere culturen bijbrengen.

Meer tips and tricks voor de psycho-sociale begeleiding van vluchtelingenkinderen kan je terugvinden in onze fiches over [trauma](#) (herkennen en aanpak), [cultuursensitieve zorg](#) en onze [PACCT-methodologie](#). Als school, leerkracht of CLB-medewerker kan je ook steeds terecht bij een trauma psycholoog die in elke provincie hier speciaal voor is aangesteld. Verder bieden wij opleidingen en vormingen aan die kunnen helpen om met dit publiek op een goede manier om te gaan.